

הודפס על נייר ללא
חשש חילול שבת

בס"ד

נופשומר שבת

• בין - הזמנים תשע"ט •

בלעדי

סערת הבקבוקים
80 שנה של חילול שבת,
במימון שומרי השבת

תגלית בענף החלב

מפעלי המזון היחידים
שמחללים שבת
ומגיעים
לשומרי השבת

בלעדי

אתרי נופש
ואטרקציות
שומרות שבת
בפריסה ארצית

תחנות דלק
שומרות שבת
בפריסה ארצית

העדה החרדית, כלומר מחלבות בהכשר
העדה החרדית רוכשים את תוצרת החלב
מרפתות בהן החליבה נעשית ע"י גוים כפי
שהתירו חז"ל משום צער בעלי חיים -
בהשגחת ישראל - ללא פעולת חליבה של
איסור!!!

עד כאן הצגת בעיה מס' 1 - החליבה בשבת.
אך בכך זה לא נגמר, הסיפור עוד יותר
מורכב וכואב.

- לשבוע מטובה -

הפרה רגילה וגם צריכה לאכול בכל יום
אוכל טרי. נשמע פשוט? לא פשוט כלל.
תעשיית המזון למאכל הפרות היא תעשייה
ענקית בסדר גודל של מאות טון של מזון
מדי יום. התערובות כוללות רכיבי מזון
שונים ומיוצרות במכונות ענק. ישנם
רפתנים המכניסים את התערובות ברפת,
ורבים קונים ממפעלי תערובת. כך שברפת
מחללת שבת, הרפתן או המפעל פועלים
בשבת כבחול בהכנת המזון לצורך הפרות
ומגישים לפרות אוכל טרי (עונג שבת). הכנת
המזון כרוכה כמוכן במלאכות דאורייתא
שונות, וזאת מלבד השינוע ממפעלי המזון
אל הרפתות (למי שלא מכין בעצמו) שגם זה
נעשה בעזרת מערך משאיות הבאות בבוקר
של יום השבת ומספקות את תצרוכת המזון
של הפרות!!!

ומה עושים ברפתות שומרות השבת?
רפתות שומרות השבת שבהכשר העדה
החרדית, מכינות את תערובת המזון מערב
שבת!!! כך שמפעל

ייצור המזון
ל פ ר ו ת
מ ו ש ב ת
בשבת!

כדי שגם
בפרות יתקיים
"מי שטרך בערב

אכילה, או שגוי חולב ובמוצ"ש מותר החלב
בשניה לכתחילה.

למעשה, מה שקורה ברפתות המחללות
שבת, שהן כ-300 רפתות(!), תהליך החליבה
נעשה בשבת לכתחילה וברוב מוחלט של
המקרים העבודה עברית דווקא, עובדים
יהודים עושים את מלאכת החליבה בשבת,
מלאכה האסורה מדאורייתא, כך שמדובר
באלפי פרות וברבבות מלאכות דאורייתא
הנעשות לצורך פעולת החליבה. נשמע
נורא? דא עקא, שגם לרפתות אלו יש
מהדרין!

על העדפת עבודה עברית בחליבת הפרות
גם במחיר חילול השבת, מעניין לציין
לאגרתו של הגאון רבי חיים עוזר גרודז'נסקי
אל החזון איש, (נדפס בקובץ אגרות חלק ב'
אגרת יג), שבתוך הדברים כותב: "בנוגע
להחליבה בשבת ... ולאלה שעבודה עברית
דוחה שבת אין תקנה..."

אז איך עובדת המערכת?

כל רפת כפופה למחלבה אחת בלבד. אותה
מחלבה חותמת חוזה רשמי עם כל רפת
אחת לשנה, בו היא מתחייבת לקנות את כל
תוצרת החלב של הרפת (גם את החלב
שנחלב בשבת!).

במילים פשוטות: מחלבת תנובה, שטראוס,
יטבתה וכו' אומרות לרפתות מחללות
השבת: את כל תוצרת החלב שלכם נקנה
ואת תוויות הכשרות נחלק באופן הבא:

חלב שנחלב באמצע שבוע - נדביק לו
חותמת 'מהדרין'. חלב שנחלב בשבת - יקבל
פלומבה של רבנות! נמצא, כי צרכן שקונה
מתוצרת זו הרי הוא קונה מ'מפעל מחלל
שבת' ומדובר בתעשיית ענק ובה חילולי
שבת המוניים, גם אם נניח שהתוצרת
הספציפית שרכש, איננה משבת.
לעומת זאת - תצרוכת חלב המגיעה מרפת
שומרת שבת מקבלת את כשרות בד"צ

מאמר בלעדי
לשומרי שבת

מסע בשביל החלב והשבת

בקניות השגרתיות אנו נתקלים בשפע מוצרי חלב מגוונים,
מקררי ענק עמוסים בגבינות טריות לצד ישנות ויבשות,
מעדני אוכמניות 'אקזוטיים' לצד מעדן ה'באדי' הוותיק, חלב
עשיר לקפה לצד חלב דל שומן.

האם אי פעם עצרנו להתבונן במגוון הקיים גם בין החברות
והכשרויות בנושא שמירת השבת?

ארגון שומרי שבת נכנס לעובי הקורה, ולתוצאות המחקר
התקשינו גם אנו להאמין כשלדאבון הלב, תוצרת החלב
בישראל כרוכה בחילולי שבת רבתיים.

- לא בוכים על חלב שנשפך - הקדמה

ישנם בארץ רפתות רבות אותן ניתן להגדיר
כמפעלי מזון ענקיים. למה מפעלי מזון?
ובכן, מדובר בתעשיית ענק שעובדת מסביב
לשעון 7 ימים בשבוע. לכל רפת יש כמות
עובדים בהתאם לכמות הפרות שבה. את

הפרה חייבים לחלוב כל יום, מס' פעמים
ביום כדי למנוע ממנה צער. גם בשבת התירו
חז"ל לחלוב את הפרה משום צער בעלי
חיים. השאלה היא, מה התירו ליהודי בגלל
אותו צער של הפרה?
ההלכה מתירה 2 דרכים לחלוב פרה בשבת:
או ע"י יהודי שחולב לאיבוד ללא אפשרות

שבת... נדרש מערך לוגיסטי מורכב כדי לחשב ולהכין את כמות האוכל המדויקת בעבור 'סעודת השבת' של הפרות. וכך ברפתות שוררת שלוות השבת "אתה ועבדך... וכל בהמתך..."

עד כאן בעיה מס' 2 - חילולי השבת הכרוכים בהכנת המזון לפרות. ושוב, הסיפור העצוב הזה עדיין לא נגמר...

בכדי לקיים רפת, ככל מפעל פעיל, יש לרפת מעגל של נותני וספקי שירות, כמו למשל טכנאי חשמל, מערכות קירור ושינוע וכמו כן וטרינרים ועוד מגוון שירותים ועזרים... ברפתות שאינם שומרות שבת, לדאבון הלב, השירותים כולם פעילים בשבת כבחול.

כך שניתן למצוא לדוגמה את חברת "אפי מילק- פתרונות ניהול מתקדמים לרפת" שמתהדרת במתן שירות 24/7 ר"ל.

לסיכום, ייתכן שהחלבן לא חולב בשבת, אולי. אך תעשיית החליבה, ההאכלה ועוד מגוון שירותי הרפת, עובדים גם עובדים בשבת.

הדברים שהצגנו עד כה, מזעזעים מאוד, בפרט לנוכח העובדה המצערת שמחלבות ענק כדוגמת תנובה או שטראוס, **לוקחות חלב במשך השבוע, ממפעל / רפת, המחללים שבת ומדיקה לו תווית - מהדרין!**

כדי ליישר קו וכדי לתת לתנובה את הקרדיט שבכל זאת מגיע לה, חשוב לציין שלתנובה יש קו ייצור מיוחד, קו נפרד לחלוטין, כ- 15% מתוצרת תנובה מיועדת לציבור שאכפת לו משבת קודש. מוצרי חלב אלו, מעידים שמוצרי החלב לא נחלבו בשבת באיסור ולא סייעו לממן רפת מחללת שבת. (ניתן לזהות מוצרים אלו שהם בהכשר העדה החרדית, בנוסף לסיומן האריזה בצבע זהב כיאה לשבת מלכתא), אבל כל השאר, בדומה לפניציה המחללת שבת, מגיעים כל השבוע גם מרפתות מחללות שבת, שחולבות לכתחילה בשבת ומהייצור של אמצע שבוע מייצרים מוצרי חלב המוגדרים 'מהדרין מן המהדרין!'

התמיהה גוברת מאוד לנוכח העובדה שרפתות הכפופות למחלבות מהדרין עורכים סיורים למבקרים בשבת, ופותחות שעריהן למרכזי מבקרים בשבת.

- פרה שומרת שבת -

אז מה בין כח הציבור לבין שמירת השבת ב-300 הרפתות המחללות שבת? בשורות הבאות תקראו מה יש לרפתנים שאינם נימנים על אנ"ש, לומר על השבת: **לפנינו ציטוטים מיוסי מלול, נושא בתפקיד**

בכיר בקרב הרפתנים בישראל, בראיון נדיר על המגזר החרדי: (04/2013)

"...בעשור האחרון אנחנו עוברים שינויים גדולים בדרכי ההתנהלות שלנו בנושא כשרות החלב ואופי העבודה שלנו, בעיקר בשבתות ובחגים יותר ויותר רפתנים חולבים רק על ידי גויים - עובדים זרים... ונזהרים שלא להיכנס למכון ולגעת בציוד, שמה נפסול את כל החלב בכשרות המהדרין... הביקושים בשוק עושים את שלהם וכדי לפרוץ לשווקים חדשים, יש להבין ולהכיר את מנהגיהם וצרכיהם ובהמשך להתאים את הייצור והשיווק, כדי לספק ביקושים אלה על ידינו ולא על ידי אחרים. כך נולד הצורך להכיר מקרוב את המגזר העולה - המגזר החרדי, שיש לו מאפיינים מיוחדים מאוד וקיימת חשיבות רבה בלמידה קרובה שלנו אודות אורח החיים והדרישות המיוחדות מאוד של האוכלוסייה, שגדלה בקצב הכי מהיר בישראל וכבר תופסת מרכיב מרכזי מכלל שוק המזון בישראל".

יהודה ויינשטיין - רפתן מזה 50 שנה ברפת כפר בלום בראיון למגזין - 'משק הבקר והחלב': (01/2018)
"אני טוען כי הכשרות כיום הינה גורם מייצב

בענף מבלי להתכוון. זוהי שותפות בלתי מדוברת בין החרדים לקיבוצניקים. הרי הדתיים לא יסכימו לייבא חלב מחו"ל ותנובה למעשה נכנעת לסקטור הדתי בנושא הכשרות ואנחנו חייבים לשתף פעולה עם הדרישות שלהם בנושא. אני לא מכיר כיום קיבוץ אחד, שלא ייעתר לדרישות שלהם, זוהי המציאות החדשה. זה מה יש והאידיאלים התחלפו בניהול מקצועי וחשיבה כלכלית נטו. הקיבוצים משנים את פניהם ואני לא רואה מצב שאיזה קיבוץ ימשיך להחזיק ענף מפסיד או לא מרוויח מספיק".

לפני 15 שנים, בראיון נדיר שפורסם, התריע הרב זאב וייטמן בעצמו, העומד בראש מערכת כשרות 'מהדרין תנובה' על הבעיות שיש בחלב הכשר כאשר הוא מגיע מרפת שאינה שומרת שבת:

"הבעיה העיקרית ברפתות כיום (כמו בענפי בע"ח ובענפי חקלאות נוספים) היא שמירת השבת. תנאי יסודי מחייב לכל מתן כשרות בכל תעשיית המזון, היא **הימנעות היצרן מחילול שבת במפעל שמייצר מזון כשר.**

מחלבת יטבתה, מרכז מבקרים
שעות פתיחת הפארק:
ימים ראשון וחמישי 10:00-16:00
יום שבת 10:00 - 15:00

מי ומו - משק קרמר במושב בניאל

במשק נמצא מרכז מזון ובו מכינים את המזון הטוב ביותר מיבולי שדות הבקעה, עבור העגלים והפרות. בעת הקציר מחמיצים את הירק על מנת לשמרו, ריח הירק הרענן מתפשט במשק והרפת שוקקת פעילות. מה במקום? במסגרת הפעילות במשק יוקרן סרט מיוחד על 100 שנות פעילות, הביקור במשק כולל עבודה ברפת, השקיית עגלים קטנים, סיור מודרך וסדנת גבינה. במקום פינת ליטוף, פינת חי ותערוכת כלים חקלאיים. בנוסף, תיערך הדגמה של גז הצאן. לכל הפרטים על חגיגות שבועות במי ומו במקום מאהל בדואי המציע פיתה ולבנה. עלות הפעילות: 27 ₪, למבקר מגיל שנתיים ומעלה.

זמני הפעילות: ימי שבת 10:00 בבוקר

"דרך החלב" משק קורלנדר - מושב בית הלל

מה במקום? הסיור ברפת של משפחת קורלנדר עובר בין כל תחנות החיים של הפרה - מעגלים בני יומם, דרך מבכירות צעירות ועד פרות ותיקות. את העגלים מניקים הילדים המשתתפים בסיור מבקבוקי ענק ומקבלים על כך תעודת רפתן. הסיור מתאים לכל הגילאים, ילדים קטנים מלטפים, נוגעים ומבקרים "בבית של הפרה" (הרפת), ילדים גדולים יותר שואלים שאלות ומתנסים בחליבה כמו פעם, וההורים, שבעצמם לא היו ברפת מזמן, יקבלו הסברים מעמיקים.

זמני הפעילות: בכל השבוע כולל שישי ושבת

בשעות 12:00 - 19:00, ישנה נגישות לנכים. בתיאום מראש.

בחג השבועות הקרוב זו הזדמנות מצוינת לבקר ברפתות אשר פותחות שעריהן לקהל הרחב ומשלבות סיורים ופעילויות לילדים.

רפתות המכחינות את הציבור הרחב לחלוב כשבת <

"נתחייבנו להודיעכם כי אתם זכיתם לשם ולתפארה בארץ יהודה, למופת ביישוב החדש כלגיון של מלך לשמור תורה ומצוה, ותכוננו כל חייכם למגדל היהדות ומבצר דת קדש, אשריכם שזכיתם לכך! היו ברכה והוסיפו אומץ לעשות פעלים לתורה. ועתה הננו פונים אליכם להגן על תעודתכם בענין החליבה בשבת, התאמצו נא לשמור את השבת בימים הקשים האלה, ואל תעוללו בעפר קרנכם בחילול השבת קדש..."

קובץ אגרות החזון איש,
ח"א אגרת צה.

גדולות (כדוגמת רפת צ. מהדרום), היא הלכה בכל מחיר עם שמירת השבת. ומאז שטרה נכנסה לשוק - לא חסר כלום במוצרי החלב לציבור שומרי השבת. מוצרי החלב שהיא מציעה נגישים, טריים ועם ביטוח לשמירת שבת מלאה.

נסיים בקריאה נרגשת, אליכם, הצרכנים שומרי השבת. אנא, העדיפו את מוצריה של תנובה, שללא חילול שבת ברפתות בהכשר הבד"צ עם סימון הזהב, ואת מוצריה של טרה.

בכך יבינו המחלבות ששבת יקרה לנו מכל, ובמהרה ילכו גם הם בעקבות שומרי השבת, ומלאה הארץ במתנת קדושת השבת!!!

לא אנחנו אומרים - הם אומרים!
אנו נזכרים באותו מתכנן תנורים בחו"ל, ששאלו אותו מדוע

לא ייצר עבור פניציה תנור שלא עובד יום אחד בשבוע? "פשוט", ענה, "אף אחד לא ביקש ממני את זה". מדוע לא ידרשו כשרויות המהדרין מהרפתות - לשמור שבת?! העדה החרדית כבר עושה זאת ובהצלחה מרובה, אז למה לא יעשו כן גם אחרים שמספקים את תוצרתם לשומרי השבת?? זו תמיהה גם זעקה העולה מעומק הלב, לנוכח ההתעלמות בנושא המרכזי הזה בחיינו - שבת קודש! אולי אנחנו הם שצריכים לדרוש זאת מכל הכשרויות שיעמדו על משמר השבת!

- ואז הגיעה טרה -

צל"ש מיוחד מגיע לטרה. ביום אחד, לפני שנתיים, השתנו כללי המשחק בענף החלב. הגיע שחקן חדש לזירה: 'פרות במשטר ה שבת' - זה שם המשחק שלו

טרה עברה לכשרות בד"צ העדה החרדית וההוראה הייתה חד משמעית - עובדים אך ורק עם רפתות שומרות שבת - ומי שלא יישר קו עם הדרישה למניעת חילול שבת - שיעזבו! טרה עשתה הסכם עם 100 רפתות ללא פשרות, על אף שעזבו אותה רפתות

יחסים טובה עם הרבנים והיא מושתת על הבנה שאני לא אהיה תלמיד ישיבה והרב לא יהיה חבר קיבוץ. יש לנו הערכה הדדית, אני יהודי עם נפש יהודית. מה שהתחייבתי, אני אבצע וכך נולד אמון הדדי שמאפשר עבודה משותפת לאורך זמן". ערן מרוצה מההסדר, אין לו בעיות אידיאולוגיות מיוחדות והתשלום שהרפת מקבלת מהמחלבה מכסה בהגינות את ההוצאות הנוספות לייצור חלב כשר למהדרין לעדה החרדית המחמירה. (משק הבקר והחלב 06/2004)

בנוסף, לשבת יש השפעה מכרעת ולאחרונה רפתות מחללות שבת התאחדו והעבירו את רפתותיהם לרפת שומרת שבת כמו לדוגמא: רפת קיבוץ 'אשדות יעקב', ורפת קיבוץ 'גשר' שלא צריך להכביר במילים על שמירת השבת שם, שניהם ביחד חולבים 20,900 ליטר ביום והעבירו את רפתותיהם לרפת בבית רימון השומרת שבת וכל הרפת הגדולה ביחד שומרת שבת כהלכה. גם רפת 'עין כרמל' עברה ל'גיר עציון' השומרת שבת וכך התווספו עוד 7513 ליטר ביום. רפתות של 'אלומות' ו'מעגן', עברו בלי הרבה 'רעש' לרפת 'יונתן' השומר שבת ומספקים 1,921 ליטר. גם הרפתות במסדה וכפר רופין עברו בשקט לרפת שבמירב בצפון הארץ, כך שעוד 20,256 ליטר נחלבים מפרות כפי ההלכה ומתוך שמירת שבת. 'מחניים' התאחדו עם 'רמת מגשימים', 'קציר' עם 'קשת'. 'כפר דניאל' עם 'מבוא חורון'. ונוספו 28,965 ליטר ביום למעגל שומרי השבת. כך שבס"ה נוספו 99,555 ליטר ליום לרפתות שומרי השבת.

שימו לב - את שפת הכלכלה גם הם מבנים, והם יודעים שלציבור החרדי יש כח כלכלי גדול ואם בשביל להרוויח צריך שהרפת תשמור שבת - הם ישמרו. זאת,

תנאי זה איננו מתקיים כיום בחלק גדול מהרפתות המייצרות חלב כשר ולדעתי, יש חשש גדול שמדובר בפצצת זמן מתקתקת שכדאי מאד להיערך לקראתה מבעוד מועד, כדי למנוע משברים בעתיד. כבר כיום יש רבים המדברים והמתלוננים על כך, כולל ברבנות הראשית לישראל, ולכן כדאי מאד להקדים תרופה למכה ולהיערך לקראת דרישה כזו, כפי שנערכים לקראת דרישות הנוגעות לאיכות חלב, להתייעלות ברפת, לטיפול באיכות הסביבה, ללחץ מצד הירוקים וכו'. (משק הבקר והחלב 06/2004)

ומה לדעתכם חושבים בעלי הרפתות שאינן שומרות שבת? האם אידיאולוגיה דתית ושמה ש'בת' מפחידה אותם כשלמולם עומדת תוצאת הכסף?

הנה דוגמא לרפת חילונית עם כשרות העדה החרדית והרב לנדא:

רפת ר"ן בקיבוץ רביבים משווקת את תוצרת החלב של יום חול למחלבת אביב שבנתיבות ופועלת בשוק החרדי בקצב גידול מדהים. כשרות המחלבה היא של העדה החרדית והרב לנדא.

"איך מגיע משק חילוני לכשרות חרדית למהדרין?"

מסביר ערן, מנהלה של רפת ר"ן: "השילוב הזה הוא מוצלח מאד. הדרישה המרכזית שיהודי שומר תורה ומצוות יהיה נוכח ("יוצא ובא") בכל החליבות, מתמלאת. בנינו

מסקר עומק
שערנו, בו דיברנו

עם עשרות רפתנים מחללי

שבת מתוך אותם 300 הרפתות שהזכרנו לעיל, מתברר שחלק גדול מוכנים ורוצים לשמור שבת ברפת, הם רק מצפים ומייחלים שהציבור החרדי ידרוש מהמחלבות שיגיעו איתן להסדר כמו עם הרפתות ששומרות שבת!

סיפור השגחה של רפת שומר שבת:

שמו של ר' נחמיה ראסל עלה לכותרות כאשר בשריפה שהשתוללה לפני מספר שנים בכרמל, הוא סירב לחלל שבת ולפנות את הפרות מפני השריפה שהתפשטה בשבת. לכבאים אמר: אני משחרר את הפרות לכל רוח ברגע שהשריפה תגיע לרפת, והוא מנע מהם לפנותן ולהעלותן על המשאית שכבר עמדה הכן. ברגע האחרון, באורח נס, השריפה פנתה לכיוון השני והרפת ניצלה... סיפורי גבורה כאלו, לא תשמעו לצערנו אצל הרפתנים מחללי השבת בפרהסיה...